

Thomas More (Morus)

född 1480, död 1535, engelsk jurist, statsman och författare. More var inte minst en fint bildad humanist, lärjunge till Erasmus. Den mest berömda av hans skrifter är Utopia, ett tankeexperiment av samma art som Platons "Staten" med utkast till ett idealsamhälle. Han blev kansler hos Henrik VIII, en typisk renässansfurste. Eftersom More inte gillade Henriks skilsmässa från Katarina av Aragonien, tog han avsked från sitt ämbete, och då han senare som god katolik vägrade att erkänna konungen som summus episcopus (högste biskop) över engelska kyrkan, blev han fängslad och dömd till döden.

Den avrättningsdom som domstolen på kunglig befallning utfärdade och som upplästes i rättssalen var även för dåtida förhållanden sållsynt bestialisk: More dömdes att hängas långsamt, tills han var halvdöd och att därefter, i halvdöttillstånd, bli sönderstyckad.

Efter uppläsandet av domen fick More ordet för en sista replik och avslutade sitt anförande med följande ord: "Endast en sak vill jag ytterligare säga, mina herrar: att liksom aposteln Paulus samtyckte till och var närvarande vid Stefanus', den förste martyrens, död, och liksom de nu båda äro saliga helgon i himmelen ... så förtröstar även jag fullt och fast därpå att vi alla en gång skola mötas med glädje för att tillsammans ingå i den eviga härligheten."

Domens utförande blev inte så bestialiskt som var tillämnat. More blev halshuggen.

(Sven Danell: SAGT INFÖR DÖDEN - BANBRYTARE INOM TÄNKANDE, FORSKNING, SAMHÄLLSORDNING OCH MÄNNISKOVÅRD)